

KÖNYVAJÁNLÓ

Kovács Levente
Bankszövetségi krónikák
a digitális átállás korszakában
(2014–2024)

Budapest, 2024
Magyar Bankszövetség, 320 p.
ISBN: 9789638965332

A Magyar Bankszövetség alapításának 35. évfordulója alkalmából újabb, számos kortörténeti dokumentumot tartalmazó banktörténeti kiadvány jelenik meg.

A banki érdekképviselői szerv és tagszervezetei, azok jogelőd intézményei és egyáltalán a magyar pénzügyi történet nevezetes intézményei történetének feltárását és bemutatását, a szervezet múltjának ápolását egyik fontos feladatuknak tekintik a Bankszövetség vezetői és munkatársai.

Emlékezetes: tíz évvel ezelőtt jelent meg a Magyar Bankszövetség gondozásában a jelenkori banki érdekképviselői tevékenység első 25 évének bemutatása mellett a szellemi előd, az 1948 augusztusában feloszlott TÉBE történetét is feltáró, méltán hiánypótlónak tekinthető könyv (Müller–Kovács T.–Kovács L., 2014). Ez a kötet 2013-as lezárással mutatta be a rendszerváltozást követő magyar banki érdekképviselői jelentős eseményeit és szereplőit. A Bankszövetség 2017. évi teljes tisztújítása apropóján interjúkötetet adott ki, amely a tagszervezeti vezetők bemutatása mellett a 2014–2016-os időszak fontosabb fejlődési mozzanatait és aktuális kihívásait is az olvasó elé tárja (Kovács L., 2017). Az egyesület alapításának 30. évfordulóján a Bankszövetség szakmai folyóirata tematikus kiadványában jelentek meg a bankszektor 30 évét (Kovács L., 2019), valamint az egyes intézmények és bankcsoportok evolúcióját (Vass, 2019) bemutató tanulmányok.

A most megjelenő könyv az ezt követő, számos újszerű kihívást és fejlődési mozzanatot tartalmazó 2014–2024 közötti időszakot mutatja be. Teszi ezt lényegesen más formában, mint a korábbi történeti munka. Indokolt ez nemcsak a lényegesen rövidebb áttekintett időszak, hanem azon igény miatt is, hogy a leírtak ne a mai nézőpontból visszatekintve sorsfordítónak értékelt események pusztá bemutatásai legyenek, hanem a könyv a korabeli, sokszor elfeledett kontextusba helyezve mutassa be az egyes időszakok banki, bankári mindennapjainak összetettségét, komplex kihívásait. Ahogy a kötetet jegyző Kovács Levente erre bevezet

tőjében utal: „A dokumentumok nyomán felrajzolódó kép megítélése természetesen a mindenkori olvasó szíve joga. Jómagam csak arra hívom fel a figyelmet, hogy a komplex, az egymás mellett létező vektorokat és hatásokat figyelembe vevő szemlélet sokat segíthet a helyes értékelésben.”

A célok és szempontok sokrétűsége és több esetben a magyar gazdaság más szereplőinek a szempontrendszerétől eltérő jellege mellett is a dokumentumok teljes körén áthallik az a közös érdek, hogy a gazdaság bármelyik aktoráról beszéljünk is, az csak jól működő gazdaság mellett tud tartósan prosperálni. Ez adja meg a bankszektor számára is azt az együttműködési hajlandóságot és – a nyilvánvaló tehervállalások mellett – a kompromisszum határainak keresését, amely a könyv áttekintésével nyilvánvalóvá válik.

A kötet által feldolgozott időszak a hazai bankszektor számára kihívást jelentő periódus volt. Ennek minden évéhez hozzárendelhetünk egy „zászlóshajó” fejleményt, amely nemcsak a szakma képviselői, de sokszor a köz számára is ismerősen csengenek:

- 2014 Kialakul a lakossági devizahitelek konszolidálásának jogi és pénzügyi feltételrendszere.
- 2015 A lakossági devizahitelek elszámolása és általános forintra konvertálásának operatív lebonyolítása, emellett ezen hitelágazat teljes jogi újraszabályozása.
- 2016 A bankpiacok működési környezete javulásnak indul. Lezárult a „hét szűk esztendő”?
- 2017 Elindul a digitalizációs szigetek (digitális banki és digitális közszolgáltatók) hálózati összekapcsolása.
- 2018 A magyar azonnali fizetési rendszer (AFR) kialakításának elindulása.
- 2019 Az integrált családtámogatás pénzügyi közvetítésének kialakítása.
- 2020 A pandémia kezelése a bankszektorban – a bankok nem a probléma, hanem a megoldás részei; indul az AFR.
- 2021 A pandémia enyhülésével a kilábalás reménye és ennek az energiahordozó- és nyersanyagárrakra gyakorolt felhajtó hatása.
- 2022 Az orosz–ukrán háború kezelésének terhei, inflációs sokkhatás.
- 2023 Az inflációs sokk kezelése monetáris, fiskális és adminisztratív-árszabályozási eszközökkel, növekedési áldozattal.
- 2024 Konszolidáció, kilábalás, fejlődés?

A periódus fenti lényegi mozzanatait több szakterület szakértői és a tudományos élet szereplői sok oldalról, alaposan bemutatták, ezek felidézése meghaladná a könyvajánló kereteit. A bankszektor stratégiai szempontrendszerét képviselő

elemzésekkel a Bankszövetség tisztviselői és kollégái is rendszeresen hozzájárultak a szakmai dialógushoz. Bemutattuk a korszak legjelentősebb kihívását jelentő lakossági devizahiteles válság körülményeit és megoldását (Kovács L., 2013; 2014). Többször felvázoltuk, hogy a bankok magas fokon digitalizált termékértékesítési megoldásaira (az ún. digitális szigetekre) építkezve hogyan lehetne a közszolgáltatások digitalizáltságának fokozásával és az üzleti szolgáltatások felé nyitásával valódi hazai digitális szolgáltatási ökoszisztémát kialakítani (Becsei-Bógyi-Csányi P.–Kovács L., 2019, majd Becsei-Csányi P.–Bógyi-Máriás-Gacsal-Kovács L., 2023). Betekintést adtunk a retail pénzforgalomban bekövetkezett paradigmaváltásba, a nagy összegű, de kis számú tranzakciót kiszolgáló RTGS-rendszerek jellemző fizetési módjának átültetésébe a tömeges pénzforgalom területére (Dávid-Kovács L., 2019). A hazai bankszektorban megvalósuló alapfolyamatok és fejlődés bemutatása mellett a külső környezet alakulásának tényezőit is elemeztük, így a nemzetközi és elsősorban európai uniós bankszabályozás fejleményeit (Móra, 2019), a LIBOR kivezetésével összefüggő dilemmákat és a fontos devizákban jegyzett referenciakamatok új logikájú kialakítását (Kovács L.–Kajtor-Wieland-Vass, 2021), valamint a gazdaság fenntartható működésének bankokkal szemben támasztott követelményeit (Becsei-Csányi P.–Bógyi-Kajtor-Wieland-Kovács L., 2021).

A fenti elemzések áttekintése alapján joggal merül fel a kérdés: azoknál mi többet nyújthat a most bemutatott könyv, mivel járulhat hozzá még az elmúlt 10 év megismeréséhez? Ha az egyes területek bemutatásának elemzési mélységére gondolunk, akkor nyilvánvalóan nem lehet a könyv az említett tanulmányok helyettesítője. Azonban a pénzügyek fejlődését mozgató, valós kontextus ismerete nélkül a legalaposabb elemzések is csak részlegesek, könnyen félrevehetik a változások mozgatórugói közötti viszonyok, összefüggések valós feltárását.

A könyv a kordokumentumok közreadásával hitelesen és összefogottan mutatja be azt a kontextust, ami a bankszektor szereplőinek döntéseit motiválta vagy determinálta. Ezek jó része egyesével talán fellelhető lenne más forrásokból is, így összefogva azonban az érdeklődő és kutató közönség igényének megfelelően nagymértékben megkönnyítheti, hogy áttekintsük és megismerjük a magyar bankszektor elmúlt tíz évének a hazai és nemzetközi működési környezetét. A Bankszövetség éves testületi üléseit lezáró kommunikék gyűjteménye betekintést ad az egyes évek bankszektori stratégiai irányvonalaiába és az ezek megvalósításához a pénzügyi kormányzattól kért gazdaságirányítási intézkedésekbe. Majd nyomon követhető a következő évek jelentéseinek összefoglalóin keresztül az elképzelések sikeres megvalósítása vagy azok elmaradása, helyettük a körülményekhez, a gazdaságpolitikai irányváltásokhoz alkalmazkodás miatt szükséges feladatok végrehajtása. A sajtóközlemények gyűjteménye bepillantást enged a bankszektor helyzetét érdemben nehezítő, előre nem várt gazdaságpolitikai intézkedések so-

rozatába, de egyúttal bemutatja a banki közösség közérdeklődésre érdemes programjait és eseményeit is. A könyv máshonnan nem megismerhető adalékot szolgáltat a Magyar Bankszövetség nemzetközi beágyazottságáról. Feltárja például a regionális bankszektorok együttműködési fórumainak működését, bemutatja azokat a szabályozási témaköröket, amelyeknek az implementációja az elmúlt évtized során közös nehézséget okozott, vagy a régiós pénzügyi szektorok hasonló fejlődéséből adódó azon problémákat, amelyek megoldásában az egyes tagállami példák segítséget nyújtottak vagy éppen fejfájást okoztak több országban.

Mindezek mellett a könyv összefoglalja a Bankszövetség működésének mindennapjait is. Teljes képet ad a Bankszövetséget az elmúlt évtizedben munkájával támogató tisztségviselőkről és munkatársakról, bemutatja az egyes banki szakterületeket, illetve szabályozási témákat gondozó munkacsoportjait és azok tisztségviselőit. Számot ad a Bankszövetség szervezésében az évtized elején elindított és egyre szélesedő társadalmi felelősségvállalási programokról, amelyhez a bankszektor intézményeinek széles körét, sőt a pénzügyi és a szélesebb értelemben vett kormányzat képviselőit is sikerült megnyerni. A bankközösség eredményeit keretező eseményeinket, az abban oroszlánrészt vállaló személyeket elismerő kitüntetéseinket és díjainkat, valamint a szűkebb és tágabb szakmai közönséget célzó kiadványainkat is bemutatja a kötet. Az itt említetteken túl még számos információval és az intézmény kiterjedt múltbeli aktivitásának további bizonyítékaival szolgál a kiadvány.

A könyvet kézbe véve, átlapozva, a kortörténeti dokumentumgyűjtemény száraz tényyszerűsége ellenére az olvasónak mégis az a benyomása, hogy mozgalmas évtized tanújává vált. Az egyes fejezetek fényképekkel gazdagon illusztrálva érzékeltetik az elmúlt évtized jelentőségét a bankszektor történetében. A kiadvány egy kötetben belül magyar és angol nyelven jelent meg. A nyomtatott könyvformátum mellett a Magyar Bankszövetség honlapján, a Kiadványok menüpont alatt elektronikusan ingyenesen elérhető (https://www.bankszovetseg.hu/Public/publikacio/Bankszovetsegi%20Kronikak_FIN_WEB_spreads_lowres.pdf).

*Vass Péter*¹

1 Vass Péter főtitkárhelyettes, Magyar Bankszövetség. E-mail: vass.peter@bankszovetseg.hu.

HIVATKOZÁSOK

- Becsei András – Bógyi Attila – Csányi Péter – Kovács Levente (2019): A jövő bankja, a bankok jövője. A Magyar Bankszövetség digitalizációs javaslatai. *Gazdaság és Pénzügy*, 6(3), 299–310, <https://www.bankszovetseg.hu/Public/gep/2019/299-310%20BecsBodCsaKo.pdf>.
- Becsei András – Csányi Péter – Bógyi Attila – Kajtor-Wieland Ildikó – Kovács Levente (2021): A fenntartható bankolás 10 pontja. *Gazdaság és Pénzügy*, 8(3), 244–271, https://bankszovetseg.hu/Public/gep/2021/244-271%20Becsei_P.pdf.
- Becsei András – Csányi Péter – Bógyi Attila – Máriás Endre – Gacsal Márkó – Kovács Levente (2023): Digitális állampolgárság – digitális banki ügyintézés: a Magyar Bankszövetség digitalizációs javaslatai. A banki alapszolgáltatásoktól a lakáshitelig, avagy lakáshitel-igénylés 15 nap helyett 15 perc alatt. *Gazdaság és Pénzügy*, 10(4), <https://bankszovetseg.hu/Public/gep/2023/391-426%20Bogyi%20et%20al.pdf>.
- Dávid Sándor – Kovács Levente (2019): Az elszámolásforgalom fejlődése – paradigmaváltás, *Gazdaság és Pénzügy*, 6(3), 284–298, <https://www.bankszovetseg.hu/Public/gep/2019/284-298%20DavidKovacs.pdf>.
- Kovács Levente (2013): A devizahitelek háttere. *Hitelintézet* *Szemle*, 12(3), 183–193, <https://www.bankszovetseg.hu/Content/Hitelintezeti/183-193-Kovacs.pdf>.
- Kovács Levente (2014): Hitelintézet konszolidáció és adókonszolidáció. *Magyar Pénzügyi Almanach*, 2014–2015, ISSN 2063-188X, 24 62–67.
- Kovács Levente (2017): Pénzügyi szektor a bizalmatlanság markában. In Kovács Levente – Sipos József [szerk.] (2017): *Ciklusváltó évek, párhuzamos életrajzok – Arcképek a magyar pénzügyi szektorból 2014–2016*. Budapest: Semmelweis Kiadó, ISBN 9789633314074, 9–26.
- Kovács Levente (2019): A Magyar Bankszövetség első három évtizede. *Gazdaság és Pénzügy*, 6(1), 2–15, https://www.bankszovetseg.hu/Public/gep/2019/002-15%20kovacs%20levente%20jav_doi.pdf.
- Kovács Levente – Kajtor-Wieland Ildikó – Vass Péter (2021): Pénzügyi élet a LIBOR után. *Gazdaság és Pénzügy*, 8(2), 172–200, https://bankszovetseg.hu/Public/gep/2021/172-200%20Kovacs_L.pdf.
- Móra Mária (2019): Tíz évvel a válság után. Gondolatok a pénzügyi szabályozás reformjáról. *Gazdaság és Pénzügy*, 6(4), 332–385, <https://bankszovetseg.hu/Public/gep/2019/332-385%20Mora%20M.pdf>.
- Müller János – Kovács Tamás – Kovács Levente (2014): *A Magyar Bankszövetség története*. Budapest: Tarsoly Kiadó, <https://www.bankszovetseg.hu/Content/Publikaciok/A-Magyar-Banksz%C3%B6vets%C3%A9g-t%C3%B6rt%C3%A9nete.pdf>.
- Vass Péter (2019): A Magyar Bankszövetség tagbankjai. *Gazdaság és Pénzügy*, 6(1), 74–114, https://www.bankszovetseg.hu/Public/gep/2019/074-114%20vass%20jav_doi.pdf.